

Shtegu i njohjes

marrë nga: <http://www.forumishqiptar.com/showthread.php?t=59538>

*Në emër të Allahut, të Gjithëmëshirshmit,
Mëshirëplotit.*

Hyrje

Falënderimi i qoftë Allahut i Cili ka ndriçuar zemrat e njohësve (gnostikëve) me përkujtim gjuhët e tyre i ka përgatitur që t'i falënderohen Atij, trupat e tyre i ka formësuar që t'i shërbejnë Atij. Në kopshtet e intimitetit ata enden, dhe shmangen në strehimoren e dashurisë së Tij. Ai di për ta dhe ata e përmendin

Ai i do dhe ata e duan. Ai është i kënaqur me ta dhe ata me Të.

Pasuria e tyre është varfëria kundruall Atij; e ndiejnë nevojën për zbatimin e asaj çka Ai u ka urdhëruar. Dituria e tyre është shërim për mëkatet; Ai u bëri të njohin mjekimin për zemrën, e kështu u bënë fenerë për dëshmitë e Allahut në tokë dhe çelësa të thesarit të urtësisë që Ai krijoi. prijësi i tyre është hëna në të lindur; udhëheqësi i tyre është drita e shndritshme – më i afërmi dhe më i zgjedhuri ndër njerëz, Muhammedi a.s., fryti i pastër nga trangu i bekuar, rrënja e të cilit është

njëshmëria e Zotit kurse degët, përkushtimi (devotshmëria); trung “as i lindjes as i perëndimit, vaji i tij ndriçon edhe pa e prekur zjarri. **Dritë mbi dritë. Allahu udhëzon kah drita e Vet atë që do. Allahu sjell shembull për njerëzit. Allahu çdo gjë di shumë mirë.**” (Nur: 35)

“Atij të cilit Allahu nuk i jep dritë, ai dritë nuk ka për të pasur.” (Nur: 40)

Lavdia dhe mëshira e Allahut i takojnë të Dërguarit të Tij; lavd dhe mëshirë, gjurmët e të cilave shndrisin në qiej e ndriçimi i tyre lartohet në kopshtet e përjetësisë. Lavdi dhe mëshira e Allahut qofshin mbi familjen e tij të ndershme dhe shokët e tij të pastër.

Ndjekësi i shtegut të njohjes

Ndjekësi në shtegun e njohjes është i lidhur për tre gjendje themelore:

1. Frika
2. Shpresa
3. Dashuria

Frika është degë prej diturisë
Shpresa është degë prej bindjes së sigurt
Dashuria është degë prej njohjes.

Dëshmia për frikën është ikja nga mëkati;
Dëshmia për shpresën është të kërkuarit e mëshirës;
Dëshmia për dashurinë është dhënia përparësi të dashurit mbi veten pra sakrifice.

Shëmbëllim për sa u përmend më lart janë qabja, xhamia dhe "haremi"

Kush hyn në Haremin e vullnetit është i siguar nga dëmi i krijesave; kush hyn në xhami është i siguar për gjymtyrët e tij prej të gabuarit ndaj Allahut të madhëruar; kush hyn në Ka'be e ka ruajtur zemrën e tij nga të preokupuarit me diç tjetër veç të përmendurit të Allahut të Madhëruar.

Kur zgjohet njeriu në mëngjes le të shikojë në errësirën e natës dhe dritën e ditës dhe le të mësojë se kur shfaqet njëra, tjetra zhduket. I këtillë është rasti edhe me dritën e njohjes; kur ajo shfaqet, zhduket errësira e të gabuarit të gjymtyrëve të njerëzve (ajo që në errësirë nuk shquhej, në dritën e dijes dallohet në është e drejtë apo jo e kështu mundësohet rregullimi).

Nëse gjendja e njeriut është e atillë që ta bëjë të qetë dhe të gatshëm për vdekjen, ai i është mirënjohës Zotit të Lartësuar në përudhjen (udhëzimin) dhe ruajtjen që Ai i bëri nga mëkatet. Por nëse gjendja e tij është e tillë që nuk e dëshiron takimin me vdekjen, atëherë duhet të vendosë që me përkushtim madhor t'i hyjë rrugës për zgjidhje, duke ditur se nuk ka strehimore tjetër prej Allahut përveç se tek Ai; ashtu si nuk ka mënyrë të ardhjes deri tek Ai përveç se me Të.

Pastaj robi duhet të pendohet për veprat e tij të këqija të cilat i ka vepruar gjatë jetës mbështetur në zgjidhjen e tij të gabueshme; duhet të kërkojë ndihmë nga Zoti i Lartësuar në të pastruarit e jashtësisë së tij nga mëkatet dhe brendisë nga mangësitë; duhet ta këpusë nga zemra e

tij brezin e harresës përumbëse; ta nënshtrojë zjarrin e epsheve; të vazhdojë me ngulm në rrugën e drejtë sepse me të vërtetë dita është dëshmi e Ahiretit (përjetësisë), nata dëshmi e kësaj botë kurse gjumi shembull i vdekjes.

Njeriu përparon po aq sa vepron, kurse pendohet për atë që kalon.

Allahu i madhëruar thotë: **“Atë ditë njeriu do të njihet me atë që çoi para dhe atë që la prapa.”** (Kijame, 13).

Gjendjet e zemrës

Gjendjet e zemrës ndahen në katër lloje:

- Lartësimi
- Zbulimi
- Rënia
- Pezulli

Lartësimi i zemrës është në të përmendurit e Zotit të Lartësuar.

Zbulimi është në kënaqjen me Të.

Rënia është në të preokupuarit e zemrës me tjetër përveç Zotit.

Pezulli (stagnimi) është në shkujdesjen e zemrës ndaj Allahut të Lartësuar.

Shenjat e lartësimit janë tre:

- Harmonia,
- Moskapërcimi i kufijve të Allahut, dhe
- Përmallimi i përhershëm (për afërsi me Zotin).

Shenjat e zbulimit janë tre:

Mbështetja në Zotin
Sinqeritet
Bindja me qartësi (Siguri).

Shenjat e rënies janë tre:

Vetkënaqësia/narcisizmi,
Syefaqësia
Përkujdesja e tepruar ndaj jetës së kësaj bote.

Shenjat e pezullit janë tre:

Mungesa e ëmbëlsisë në adhurime,
Mosneveritja ndaj mëkatit,
Luhatshmëria në dallimin e të lejuarës.

Përkujdesja

Çelësi i saj është përkujtimi i vdekjes sepse kështu vjen çlirimi nga preokupimet e ngushta të kësaj bote, shpëtimi nga armiku, përforcimi i të kuptuarit se jeta ka kohëzgjatjen e një dite e kjo mund të përmblihet me të përsiaturit e përhershëm.

Dyert e të përsiaturit janë të zbrazurit e zemrës nga kjo botë. Çfarë shpie deri tek kjo zbrazje është mospërfillja ndaj kësaj bote. Shtylla e misticizmit është devotshmëria, kurse kulmi i devotshmërisë është frika; udhëzuesi i frikës është bindja e pastër dhe e sigurtë, rregullimi i bindjes është në të veçuarit dhe në të ndenjurit uritur, kurse plotësimi i veçimit është përpjekja

dhe durimi, rruga e tyre është sinqeriteti, dëshmi e të cilit është kërkimi i diturisë. I Dërguari i Zotit a.s. ka thënë: **“Kërkimi i diturisë është detyrë për çdo musliman.”** (transmeton Ibn Maxhe)

Qëllimi

Është e domosdoshme për robin që të vendosë një qëllim për çdo lëvizje dhe ndeje të tij. Përcillet se i Dërguari i Zotit ka thënë: **“Veprat janë sipas qëllimeve dhe çdokujt i takon ajo që ka për qëllim...”** dhe **“Qëllimi (nijeti) i besimtarit është më i mirë se vepra e tij.”**

Qëllimet ndryshojnë sipas rrethanave. Ai që vendos diçka për hir të Zotit është në luftë të vazhdueshme me veten; e ndërkaq njerëzit janë të qetë prej tij, sepse njeriu që ka qëllim Zotin kërkon shpërbllim prej Tij dhe jo prej krijesave. Për ndjekësin e shtegut hyjnor s’ka asgjë më të rëndë se ruajtja e qëllimit.

Të përmendurit e Zotit

Bëje zemrën drejtim të gjuhës tënde. Derisa e përmend Zotin përpiku të ndjesh ndrojtjen e robërimit tek Zoti dhe madhështinë hyjnore. Dije se Zotit të Madhëruar i është e njohur fshehtësia e zemrës tënde; Ai sheh edhe veprimin tënd të jashtëm, dëgjon edhe bisedat e tua të fshehta. Kështu pra, pastroje me trishtim (ndaj gjendjes tënde) zemrën dhe ndize në të flakën e frikës, e kur të

digjet e të bjerë veli i përhumbe nga zemra jote, atëherë të përmendurit tënd kundrejt Tij, do të jetë në lidhje të drejtpërdrejtë me të përmendurit e Tij kundrejt teje: **më përmendni mua që dhe Unë t'ju përmend... (bekare: 152)** " **“...kurse përmendja e Zotit është më e madhja” (Ankebut: 45)** sepse Ai të përmend edhe pse është i mëvetëshëm nga ti, e ti e përmend Atë nga nevoja për Të.

Zoti i madhëruar thotë: **“Vërtet, përmendja e Allahut i qetëson zemrat.” (Ra’d: 28).**

Qetësia e zemrës do të jetë në të përmendurit e Allahut, kurse droja në zemër është pasojë e kësaj përmendjeje. I Madhëruari thotë: **“Besimtarët e vërtetë janë vetëm ata zemrat e të cilëve dridhen kur përmendet Zoti.” (Enfal, 2).**

Dridhja është për dy shkaqe, nga dashuria për Zotin dhe nga frika ndaj tij.

Përmendja është e sinqertë kur e përcjell zemra dhe kur prej saj rrënohen të gjitha botëvështrimet dhe mendimet të cilat nuk lidhen me Zotin.

Falënderimi

Në çdo frymëmarrje të robit përtërihet një bekim i Zotit për të cilin i duhet të jetë falënderues po aq herë. Trajta më e ulët e falënderimit është që njeriu t’i shohë begatitë e Allahut të Madhëruar dhe të jetë i kënaqur me atë çfarë Zoti i dhuron duke mos shprehur ankim.

Falënderimi më i plotë është në të pranuarit me gjuhën e qenies së brendshme, se të gjitha krijesat janë të

paafata t'i shprehin Zotit falënderim edhe për pjesën më të vogël të begatisë së Tij edhe nëse arrijnë shkallën më të lartë të përpjekjes (në adhurim dhe njohje). Sepse në vetvete, udhëzimi prej Zotit për të qenë falënderues gjithashtu është begati për të cilën duhet falënderuar në mënyrë që në çdo falënderim njeriu të jetë mirënjohës që iu mundësua falënderimi, dhe kështu deri në pafundësi...

Falënderimi është shprehje që tregon pranimin e bamirësisë sepse kjo është rruga e cila e shpie drejt njohjes së Bamirësit. Allahu i Madhëruar thotë: **“Nëse falënderoni do t’ua shtoj të mirat.” (Ibrahim, 7).**

Falënderimi është tri llojesh

- **Falënderimi i përzemërt** i cili është të njohësh se begatia është prej të Vetmit Zot e prej askujt tjetër.
- **Falënderimi i gjuhës** është të përmendësh se falënderimi dhe lartësimi i përket vetëm Atij.
- **Falënderimi i trupit** është të mos i përdorësh gjymtyrët në mëkat por t’ia nënshtrosh Allahut të Madhëruar.

Veshja

Veshja është dhuratë e Zotit të Madhëruar për njeriun që kështu të mbulojë trupin e tij, e më e mira veshje është petku i devotshmërisë. Rrobat më të mira janë ato të cilat nuk e preokupojnë zemrën tënde me tjetër përveç Zotit të Madhëruar.

Kur t'i veshësh rrobat përkujto dashurinë e Allahut i Cili i mbulon mangësitë e robërve të Tij (për të mos i turpëruar prej njëri-tjetrit). Së andejmi, mos turpëro askënd duke ia zbuluar mangësinë e cila të është e njohur, por përpiqu të rregullosh mangësitë e shpirtit tënd dhe mbuloji ato me përhershmërinë e nevojës për Zotin në ndreqjen e tyre.

Kur harron mëkatin tënd, kjo është shkatërruese për ty sepse me këtë i zmadhon vetes dënimin për gabimin. Sikur të zgjohesh nga gjumi i harresës përhumbëse, mëkatet do t'i rreshtojë para syve të zemrës, do të qaje mbi to, do të të kaplonte frika e do të treteshe në turp para Zotit të Madhëruar.

Ngritja

Kur të ngrihesh nga shtrati, edhe zemra le të ngrihet nga shtrati i plogështisë së saj, edhe shpirti le të zgjohet nga gjumi i paditurisë. Me tërë qenien tënde ngrihu kah Ai i Cili të ringjalli dhe të riktheu shpirtin. Nxirre shpirtin tënd prej rrëmujës ose mpiksjes dhe ngrihu lart me zemrën tënde në sferat engjëllore. Mos e bëj zemrën tënde ndjekëse të egos sepse ajo anon nga toka kurse zemra nga qielli. Zbatoji fjalët e Allahut të Madhëruar: **“Tek Ai ngrihen fjalët e bukura dhe veprat e mira.”** (Fatir, 10)

Misvaku

Përdore misvakun sepse ai është mjet për pastrimin e dhëmbëve dhe arritjen e kënaqësisë së Zotit. Pastroje jashtësinë dhe brendinë tënde nga ndytësitat e të keqes; shmangi veprat e tua nga turbullirat e syfaqësisë dhe vetëpëlqimit; shpluhurose zemrën me përkujtim të sinqertë të Zotit dhe largohu nga ajo që nuk të sjell dobi por të dëmton.

Pastërtia

Kur të pastrohesh me abdes, mendo mbi pastërtinë e ujit, kthjelltësinë dhe përshtatshmërinë e tij për pastrim: Allahu i Madhëruar e ka bërë të bekuar. Ai thotë: **“Ne nga qielli zbresim ujë si bekim.” (Kaf, 9).**

Përdore ashtu siç ka përcaktuar Allahu që me të të pastrohesh e pastërtia jote ndaj Allahut le të jetë si pastërtia e ujit.

Laje fytyrën e zemrës tënde nga të parët e tjetërkujt përveç Allahut të Madhëruar; pastroji duart e tua nga të zgjaturit e tyre tjetërkujt veç Tij. Fërkoje (kokën tënde që me asgjë të mos krenohesh por veç me Të.

Pastroji këmbët e tua nga të ecurit që nuk shpie kah Ai dhe lavdëroje Atë për shkak se të ka frymëzuar (me dritë) nga drita e Tij.

Dalja nga shtëpia

Kur del nga shtëpia jote dhe i drejtohesh xhamisë, ki ndërmend se Zoti ka të drejta mbi ty dhe të ka urdhëruar t'i respektosh ato. Kështu, ec me qetësi dhe madhështi dhe nxirr mësim prej krijesave të Tija (që sheh rrugës), qofshin ato të mira a të këqija. Zoti thotë: **“Këta shembuj Ne ua sjellim njerëzve, por nuk i kupton kush vec të diturve.”** (el-Ankebut, 43)

Shmange shikimin tënd nga përumbja dhe epshet e shpërndaj përshëndetjen e paqes. Gjindju atij që të kërkon ndihmë në rrugën e të vërtetës, urdhëro për mirë dhe ndalo nga e keqja, nëse je i aftë, e drejton rrugëhumburin.

Hyrja në Xhami

Kur vjen deri tek dyert e xhamisë dije se ke arritur përpara shtëpisë së Sunduesit të Madhërueshëm i Cili pranon vetëm të pastrit dhe tek i Cili ngrihen vetëm të përkushtuarit e sinqertë. Mendo në vetvete: Kush je ti? I kujt je? Ku je dhe nga cila seli del emri yt?

Hidhe hapin e hyrjes vetëm kur ta përgatitësh shpirtin që Atij t'i kushtohesh. Në të kundërt prit si varfanjaku të cilin e ka lënë forca dhe të cilit i janë mbyllur rrugët, e kur Allahu në zemrën tënde të shohë animin ndaj Tij, Ai do të të japë leje të hysh brenda, e atëherë do të jesh jashtë vetes.

Zoti e mëshiron robin e Vet, e nderon mikun e Tij dhe ia plotëson kërkesën atij që i lutet. Ai nuk i ndërpret

mirësitë edhe për atë që i kthen kurrizin, e përfytyro atëherë si sillet me atë që i është drejtuar Atij...

Fillimi i namazit

Kur me fytyrë të kthehesh nga Kibla, ktheje edhe zemrën tënde nga e Vërteta dhe përqëndroje kujdesin tënd sepse ti nuk je nga ata që janë të luhatshëm. Kujtoje të qëndruarit tënd para Zotit në ditën e takimit të madh e për këtë qëndro me këmbët e frikës dhe shpresës. Ngrije zemrën tënde nga të kundruarit e kësaj bote dhe krijesave e brengën tënde besojë Atij, sepse Ai nuk do ta refuzojë robin e tij dhe as do ta lërë të dëshpëruar atë që e lut.

Kur të thuash “Allahu Ekber”(Zoti është me i madhi) ta kesh ndërmend se Atij nuk i nevojitet shërbimi yt e as thirrja jote emrit të Tij. Nevoja është veçori e varfanjakut, krijesës, kurse pasuria është një ndër cilësitë e Tij. Ai robërve të Tij u ka caktuar përgjegjësi (obligime) që ata t’i afrojnë drejt faljes dhe mëshirës së Tij. Ai thotë: **“...por Allahu jua bëri të dashur besimin dhe jua zbukuroi atë në zemrat tuaja, ndërsa mosbesimin, shfrenimin dhe kundërshtimin jua bëri t’i urreni.”** (Huxhurat: 7).

Falënderoje Zotin e Madhëruar që të bëri të qëndrosh para Tij sepse: **“...Ai është i denjë për t’iu ruajtur e i denjë për falje mëkatesh.”** (Mudeth-thir: 56).

Leximi i Kur'anit

Zoti i Madhëruar thotë: **“Kur të lexosh Kur'an kërkto nga Allahu mbrojtje prej shejtanit të mallkuar. Ai vërtet nuk ka kurrfarë sundimi mbi ata të cilët besojnë dhe në Krijuesin e tyre mbështeten.”** (Nahl, 99).

Kujtoje zotimin dhe amanetin që Zoti tregoi në Shpalljen e Tij; së andejmi shiko mirë ta lexosh fjalën e Tij bukur e drejt e duke u menduar. Ndaluj në lexim tek premtimi dhe kërcënimi i Tij, tek shembujt që jep, tek këshillat, urdhëresat e ndalesat. Me të vërtetë po frikësohem se mos të zbatuarit e kësaj të bëhet me shkujdesje monotone.

Përkulja

Përkulu me drojë nga Zoti i Madhëruar, me zemër të përlurur dhe me lëvizje të nënshtruar në mënyrë që ta përmbushësh përkuljen tënde. (Psherëti në brengë, në përkujtim të çastit kur do të sillesh Ditën e Fundit kur të vijë urdhri që t'i përulemi Zotit). Ti nuk ke aftësi t'i kryesh detyrimet ndaj Tij përveçse me ndihmën e Tij; as që mund ta arrish Kopshtin e Kënaqësisë së Tij përveçse me mëshirën e Tij; as që mund të përmbahesh nga të gabuarit përveçse me ruajtjen e Tij; as që mund të shpëtosh nga dënimi i Tij përveçse me faljen që Ai të ofron. I Dërguari i Zotit ka thënë: **“Askush nuk do të hyjë në Xhennet prej (meritës së) veprave të tij.**

**shokët e tij pyetën: A thua edhe ti o i Dërguar i Zotit?
As unë nëse Ai nuk më përfshin me mëshirën e Tij.”**

Përgjunja

Përgjunju Zotit si rob i përlurur i cili e di se është krijuar nga pluhuri të cilin e shkelin të gjitha krijesat. Nëse njeriu mendon mbi përbërjen e tij lëndore prej uji e dheu, do t'i shtohet përlulshmëria ndaj Zotit, kurse vetvetes do t'i thotë: “Vallë përse e ngrite kokën, përse në përgjunje nuk vdiqe, kur Zoti e ka bërë Përgjunjen për afrim me Të?” Ai thotë: **“Përgjunju dhe afomu.” (Alak, 19).**

Kush i afrohet Atij, njëherësh i largohet çdo gjëje tjetër veç Tij. Ruaje vetinë e përgjunjes në frymën e këtij ajeti: **“Nga dheu ju krijuam, në të ju kthejmë dhe prej tij sërish do t'ju nxjerrim.” (Taha: 55).**

Pra kërko ndihmë tek Allahu i Madhëruar për gjithçka...

Ulja

Ulja në namaz është madhërim dhe falënderim i Zotit e paraqitje për pranim të pafundësisë së begatave të Tij. Prandaj largohu nga pohimet e tua dhe vërtetoji me vepër fjalët me të cilat shpreh gjendjen tënde prej robi. Ai të ka krijuar si rob dhe të ka urdhëruar t'i qëndrosh rob Atij ashtu si të krijoi. Bëje robërinë tënde kënaqësi me urtinë

e Zotit, dhe adhurimin tënd për t'iu përlulur më shumë Atij.

Lutu për bekime mbi të dashurin e Tij fill pas lavdërimit të krijesit, sepse dashuria ndaj të Dërguarit as. është ngushtë e lidhur me dashurinë tonë ndaj Allahut; bindja e të Dërguarit as. me të bindurit Atij. Allahu i Madhëruar thotë: **“Thuaj (o Muhamed): Nëse e doni Allahun, më ndiqni mua, që t’ju dojë Allahu.”** (Ali Imran: 31).

Krijuesi i Madhëruar të ka urdhëruar ta bekosh të Dërguarin e Tij as.: **“Vërtet, Allahu dhe melekët e bekojnë të Dërguarin. O ju që keni besuar bekojeni atë dhe përshëndeteni me paqe.”** (el-Ahzab: 56). I Dërguari i Zotit ka thënë: **“Kush më jep një bekim, Allahu i jep dhjetë bekime dhe e përfshin me begatitë e Tij.”** (Transmetojnë Taberaniu dhe Tirmidhiu). Allahu i Madhëruar thotë: **“Dhe kujtimin për ty lart e ngritëm.”** (el-Inshirah: 4).

Selami

Selami (paqja) është një ndër emrat e bukur të Zotit të Madhëruar (i njëjtë me atë që Ai u dhuroi njerëzve ta përdorin në sjellje dhe përshëndetje). Nëse dëshiron paqe, atëherë nga ti le të jetë i ruajtur dhe i qetë shoku yt. Profeti as. ka thënë: **“Nuk do të hyni në Xhenet derisa të besoni, e nuk do të besoni derisa të mos duheni. A dëshironi t’ju udhëzoj në diçka që nëse e kryeni do të nisni të duheni? Përhapni ndërmjet jush paqen (në përshëndetje).”** (Transmeton Muslimi).

Ki dhimbsuri ndaj atij që nuk ka dhimbsuri për veten e tij, sepse krijesat janë në sprovë me të mira që të falënderojnë, ose me vështirësi që të durojnë.

Lutja

Kryeje lutjen në mënyrën më të mirë dhe kundroje Atë që lut: si e lut, përse e lut dhe për çfarë po e lut?

Pranimi i lutjes (duasë) thelbësisht varet nga qëndrimi yt ndaj të Vërtetit, nëse ti nuk i plotëson kushtet e duasë, atëherë nuk është kusht edhe pranimi i saj. Kështu Malik bin Dinar thoshte kur njerëzia luteshin për shi: **“Ju pritni të bjerë shi kurse unë frikësohem se mos bien gurë!”**

Edhe sikur Zoti të mos na kish urdhëruar t’i luteshim, do të na ishte e domosdoshme që ta thërrasim Atë, edhe nëse do e dinim që lutja jonë nuk do gjente përgjigje. E si të mos i lutemi atëherë kur ai na ka siguruar se do të na përgjigjet nëse i lutemi siç duhet? Allahu i Madhëruar thotë: **“Më lusni dhe do t’ju përgjigjem.”** (Gafir, 60).

I pyetur për emrin më të lartësuar të Zotit, Ebu Jezid el Bistami ka thënë: **“Çliroje zemrën nga çdo gjë përveç Zotit e pastaj thirre Atë me cilin emër të duash.”**

Profeti a.s. ka thënë: **“Zoti nuk i përgjigjet zemrës së papërqëndruar, e nëse lutesh sinqerisht, atëherë gëzoju njërës nga tri gjërat:**

Ose Zoti do ta plotësojë kërkesën;

Ose do të zgjedhë për ty diçka tjetër më të vlefshme;

Ose do të të ruajë nga një sprovim që do të të godiste”.

Duanë bëje përlësisht e jo nxitueshëm. Transmetohet prej profetit te këtë thënë: **“Zoti ka thënë: Kë e preokupon përmendja Ime më tepër nga ajo që më kërkon (në lutje) Unë i jap edhe më shumë nga ajo çka u jap atyre që kërkojnë.”**¹

Ebu Husejn el Ueraku thotë: **“E kam lutur njëherë Allahun aq shumë që të ma pranojë lutjen saqë harrova për çka kisha nevojë (në lutje).”**

Dhe mos u ngushto për atë çfarë the e nuk the; Ai vërtet e di ç’është më e mira për ty.

Agjërimi

Kur të agjërosh përpiqu të pengosh egon nga ndjekja e epsheve sepse agjërimi është kufi për këndjet e brendshme. Në të është pastërtia e zemrës dhe ushtrimi i trupit; është përkujtesa për bamirësi ndaj varfanjakëve, kthim kah Allahu dhe falënderim për të gjitha begatitë të cilat Zoti na ka dhuruar. Dhurata e Zotit të Madhëruar që të mundësoi të agjërosh është më e madhe nga mundësia që ke t’i falënderohesh për këtë.

---

¹ Transmetojnë Buhariu në Tarih, Bezari në Musned dhe Bejhekiu

Zekati

Çdo pjesëz e trupit tënd ka zekatin (“taksën”) të cilën detyrohet ta japë.

- **Zekati i zemrës:** është përsiatja mbi madhërinë, urtinë, fuqinë, dëshmitë, begatitë dhe mëshirën e Allahut.
- **Zekati i syrit:** është të parët për të marrë mësim dhe të kthyerit e vështrimit prej epsheve të ndaluara.
- **Zekati i veshit:** është të dëgjuarit e asaj në çka është shpëtimi yt.
- **Zekati i gjuhës:** është në të thënë të asaj që të afron tek Allahu i Madhëruar
- **Zekati i dorës:** është largimi i saj nga e keqja dhe shtrirja e saj drejt së mirës.
- **Zekati i këmbës:** është që me të të ecë atje ku është mirë për zemrën tënde.

Haxhi

Kur njeriu dëshiron të shkojë në haxh duhet të bëjë nijet që këtë vepër ta kryejë duke u frikësuar se mos i refuzohet. Pastaj duhet të përgatitet si ai i cili ka pak shpresë se do rikthehet; të nisë të zbukurojë sjelljen me të tjerët, të pastrohet me veshjen e rrobës së bardhë të ihramit nga pasionet e tij; të pastrohet nga mëkatet dhe t’i

veshë rrobat e sinqeritetit e të besnikërisë; të kthehet kah Zoti që t'i përgjigjet thirrjes së tij:

“Urdhëro², Zoti im, urdhëro. Urdhëro, i pashoq Ti je; urdhëro. Vërtet lavdërimi, begatia dhe sundimi janë të Tuat, i pashoq Ti je.”

Kur të vijë në Xhaminë e Shenjtë le të bëjë rrotullimin adhures edhe me zemrën e tij; le ta pastrojë jashtësinë dhe brendësinë e vet kur të jetë në Safa³; kur të vrapojë le t'ia paraqesë vetes ikje nga shprehitë e rëndomta; le t'i pranojë mëkatet e veta në Arafat, në Muzdelife gjatë gjuajtjes së gurëve, le të hedhë me to pasionet e veta dhe kështu t'i afrohet Allahu; le t'i flijojë këndjet e tij; (le të shkrihet vëllazërisht me karvanin e miqve të respektuar të Ka'bes); le ta puthë gurin e kënaqësisë me caktimin e Allahut të Madhëruar dhe le të përshëndet me të gjithë të tjerët veç Allahut kur ta bëjë tavafin⁴ e lamtumirës.

Paqëtimi

Kërko për veten paqëtim (shpëtim), sepse ai që e kërkon mbase ndonjëherë edhe e gjen... Sa është i nevojshëm ai në një botë sprovash...

Paqëtimi arrihet me të zotëruarit e vetes (egos); por nëse për këtë nuk je në gjendje, atëherë tërhiqni në meditim, por kjo nuk është e barabartë me zotërimin e

---

² “Urdhëro” me këtë kuptim: “të përgjigjem ftesës” ose “jam në shërbim tënd”

³ Safa, Merve dhe Muzdelife, jane vende qe vizitohen gjate haxhit.

⁴ Tavaf quhet rrotullimi rreth kabes

vetes. Nëse nuk tërhiqesh, atëherë përmbaju heshtjes, por ajo nuk është e barabartë me tërheqjen. Nëse nuk hesht, atëherë përpiqu të flasësh vetëm atë që të sjell dobi.

Nëse dëshiron paqetim mos iu kundërvë të paditurit që të kundërshton dhe mos u grind, nëse të thotë **“Unë jam!”**, thuaji **“Je ti”**...

Paqëtimi është në të dalët nga qerthulli i përditshmërisë së rëndomtë, dalja nga ky qerthull arrihet me braktisjen e lakmisë, kjo braktisje arrihet duke mos u përpjekur të mësosh atë që Zoti e ka caktuar të ndodhë. Zoti i Madhëruar thotë: **“A nuk mjafton vetë Allahu për robin e Tij?!”** (Zumer: 36).

Veçimi

Në veçim është ruajtja e gjymtyrëve, çlirimi i zemrës, zvogëlimi i detyrimeve ndaj njerëzisë, mbyllja e dyerve të kësaj bote, thyerja e armës së djallit dhe fuqizimi i jashtësisë e brendësisë tënde.

Isai a.s. thuhet të ketë thënë: **“Sundoje gjuhën tënde dhe të të mjaftojë shtëpia jote. Njerëzit kanë qenë ilaç me të cilin shëroheshe kurse tani janë bërë helm nga i cili duhet shëruar.”**

U pyet një njeri i urtë përse nuk përzihej me njerëzit dhe u përgjigj: **“Si të përzihem me ata të cilët vetëm vëzhgojnë mangësitë e mia... Kush gjen prehje në vetmimin me Zotin, kërkon veçimin prej njerëzve.”**

I Dërguari i fundit Muhamedi a.s. ka thënë: **“Do të vijë koha kur ruajtja e fesë do të jetë si mbajtja e prushit në dorë...”**

Adhurimi

Përkushtojtu detyrave fetare (farzeve) sepse vetëm kështu arrin të bëhesh ai që duhet të jesh.

Që të ruash përkushtimin tënd në to, shtoji edhe më tej të detyrueshmes; e sa më shumë t’i shtosh adhurimet, aq më shumë përpiqu për frikën dhe falënderimin.

Jahja bin Muadh ka thënë: **“Çuditë me atë që shqetësohet për të pëlqyeshmen dhe harron të detyrueshmen.”**

Ebu Bekr el Verraku thotë: **“Sakrifiko katër gjëra për katër të tjera:**

- **Të pëlqyeshmet për të detyrueshmet**
- **Jashtësinë për brendinë**
- **Merakun për njerëzit me atë për veten**
- **Të folurit për veprat e mira me fshehjen e tyre.”**

Të menduarit

Mendo mbi fjalët e Allahut të Lartësuar: **“Vërtet ka qenë dikur një periudhë kur njeriu nuk ekzistonte fare si diçka e përmendur.” (Insan: 1)**

Vështroje gjendjen tënde dhe mendo sa ka kaluar nga kjo botë, e sa i vogël je ti! A ka jetuar dikush

përgjithmonë? Ajo çka ka mbetur i përngjan asaj që ka kaluar, si uji që vjen befas ujit që shkoi.

Nuhut a.s. i është thënë: “Si të duket kjo botë, o i Dërguari më jetëgjatë i Zotit?”. Thuhet se është përgjigjur: **“Ashtu si dhoma që ka dy dyer; në njërin hyra e nga tjetra dola.”**

Mendo për më pas!

Përfundim

Këtu, erdhëm në fund të shtegut, në ndërkohe shpresoj ta kaloni shumë herë në lexim këtë shteg, sepse do të shohësh që është shtegu që fton në shpëtim dhe të shpie drejt dritës hyjnore që nuk shterret kurrë.

Së fundit duhet të dimë edhe se: **“Atij që Zoti s’i jep dritë, s’ka dritë për të”.**

Zoti ju nderoftë.

Përmbajtja

<i>Hyrje</i>	1
<i>Ndjekësi i shtegut të njohjes</i>	2
<i>Gjendjet e zemrës</i>	4
<i>Përkujdesja</i>	5
<i>Qëllimi</i>	6
<i>Të përmendurit e Zotit</i>	6
<i>Falënderimi</i>	7
<i>Veshja</i>	8
<i>Ngritja</i>	9
<i>Misvaku</i>	10
<i>Pastërtia</i>	10
<i>Dalja nga shtëpia</i>	11
<i>Hyrja në Xhami</i>	11
<i>Fillimi i namazit</i>	12
<i>Leximi i Kur'anit</i>	13
<i>Përkulja</i>	13
<i>Përgjunja</i>	14
<i>Ulja</i>	14
<i>Selami</i>	15
<i>Lutja</i>	16
<i>Agjërimi</i>	17

<i>Zekati</i>	18
<i>Haxhi</i>	18
<i>Paqëtimi</i>	19
<i>Veçimi</i>	20
<i>Adhurimi</i>	21
<i>Të menduarit</i>	21
<i>Përfundim</i>	22